

OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU KOJU BRODICA REGISTRIRANA ZA ŠPORT I RAZONODU NANESE TREĆIM OSOBAMA

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Rješenje broj: Rev 2144/00-2 od 18. prosinca 2003.

Vijeće: dr. sc. Ivo Grbin kao predsjednik vijeća, Miroslava Vekić,

Damir Mratović, Ljubica Munić i mr.sc. Olga Jelčić, kao članovi vijeća

Vlasnik brodice na motorni pogon registrirane za šport i razonodu, upisane u očevidnik brodica dužan je osigurati se od odgovornosti za štetu koju brodica može nanijeti trećim osobama zbog tjelesne ozljede, oštećenja zdravlja ili smrti. Osobe koje se prevoze brodicom na motorni pogon ne smatraju se trećim osobama u smislu Zakona o osiguranju.

Predmet spora je zahtjev za naknadu štete nastale u štetnom događaju koji se dogodio dana 7. rujna 1997. godine prvotužiteljici koja je sjedila na gumenoj napravi u obliku banane i koja je užetom bila privezana za brodicu (gliser) vlasništvo drugo tuženika.

Presudom suda prvog stupnja je presuđeno:

I. Prvotuženik C. o. d.d. F. R. dužan je isplatiti prvotužiteljici iznos od 6.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana presuđenja, tj. od 23. prosinca 1998. godine, pa do isplate, u roku od 15 dana.

II. Drugotuženik F. d.o.o. K. dužan je isplatiti prvotužiteljici iznos od 40.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana presuđenja, tj. od 23. prosinca 1998. godine, pa do isplate, u roku od 15 dana.

III. Drugotuženik dužan je isplatiti drugotužiteljici na ime naknade materijalne štete iznos od 5.819,52 kn sa zakonskom zateznom kamatom koja na iznos od 102,00 kn teče počevši od 1. listopada 1997. godine, i na iznos od 5.717,52 kn počevši od dana presuđenja tj. 23. prosinca 1998. godine, pa sve do isplate, sve u roku od 15 dana.

IV. Prvo i drugo tužiteljice dužne su isplatiti prvotuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 7.832,40 kn u roku od 15 dana.

V. Drugotuženik je dužan isplatiti tužiteljicama trošak parničnog postupka u iznosu od 9.392,52 kn u roku od 15 dana.

VI. U preostalom dijelu tužbeni zahtjev tužiteljica prema prvotuženiku u iznosu od 113.146,00 kn i prema drugotuženiku u iznosu od 73.326,48 kn su odbijeni.

Stranke u sporu uložile su žalbu protiv prvostupanske presude.

Presudom suda drugog stupnja je presuđeno:

I. Djelomično je prihvaćena žalba mlljt. tužiteljice B. B. protiv odluke o glavnoj stvari te žalba tužiteljica i tuženika protiv odluke o parničnom trošku, pa su preinačene presuda Općinskog suda u Labinu br. P-219/97-39 od 23. prosinca 1998. i odlučeno:

Tuženik F. d.o.o. K. dužan je naknaditi štetu maloljetnoj tužiteljici B. B. iz L., isplatom iznosa od 45.000,00 kn (četrdesetpettisuća kuna) zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od presuđenja 28. prosinca 1998. do isplate, u roku od 15 dana.

Tuženik F. d.o.o. K. dužan je nadoknaditi tužiteljicama parnični trošak u iznosu od 4.665,00 kn, u roku od 15 dana, dok se u preostalom dijelu u visini od 4.727,00 kn odbija zahtjev tužiteljica.

Tužiteljice su dužne nadoknaditi tuženiku C. o. d.d. Z. – F. R. parnični trošak u iznosu od 3.611,00 kn, u roku od 15 dana, dok je u preostalom dijelu u visini od 4.221,00 kn odbijen tuženikov zahtjev.

II. U preostalom pobijanom dijelu, odbijanjem žalbi tužiteljica i tuženika F. d.o.o. K., potvrđena je pobijana prvostupanjaska presuda (u točkama III. i IV.).

III. Tuženik F. d.o.o. K. dužan je tužiteljicama nadoknaditi i trošak drugostupajnskog postupka u iznosu od 126,00 kn, u roku od 15 dana.

Protiv pravomoćne drugostupajnske presude reviziju su izjavili prvotužiteljica i drugotuženik.

Tužiteljica pobija drugostupajnsku presudu u dijelu kojim je prvotužiteljica odbijena s tužbenim zahtjevom u iznosu od 113.146,00 kn u odnosu na prvotuženika i s dijelom tužbenog zahtjeva u iznosu od 73.326,48 kn u odnosu na drugotuženika zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predložila je da se reviziju prihvati i preinači drugostupajnsku presudu u smislu navoda revizije uz nadoknadu parničnih troškova.

Drugotuženik pobija drugostupajnsku presudu u dijelu kojim je prihvaćen tužbeni zahtjev u odnosu na njega i kojim je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženika zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predložio je da se nižestupajnske presude u pobijanom dijelu preinače i obveže prvotuženika da solidarno podmiri štetu iz predmetnog štetnog događaja.

Odgovor na reviziju nije podnesen, a nadležni državni odvjetnik nije se izjasnio o revizijama stranaka.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučio je da je revizija prvotužiteljice osnovana u odnosu na prvotuženika, a nedopuštena u odnosu na drugotuženika. Revizija drugotuženika nije dopuštena. Djelomično je prihvaćena revizija prvotužiteljice mldb. B. B., te ukinute presude Županijskog suda u Puli od 8. svibnja 2000. godine, br. Gž 2596/99-2 i Općinskog suda u Labinu od 23. prosinca 1998. godine, br. P 219/97-39 u odnosu na prvotuženika C. o. d.d. Z. - F. R. u dijelu kojim je prvotužiteljica odbijena s tužbenim zahtjevom u odnosu na navedenog tuženika u iznosu od 113.146,00 kn i u odluci o parničnom trošku u odnosu na istog tuženika, te predmet vraćen sudu prvog

stupnja na ponovno suđenje o ukinutom dijelu. Odluka o troškovima revizijskog postupka ostavljena je za konačnu odluku.

Odbačena je revizija prvotужiteljice u odnosu na drugotужenika i revizija drugotужenika kao nedopuštene.

U odnosu na revizije stranaka primijenjene su odredbe Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92 i 112/99, dalje: ZPP) s obzirom na odredbu čl. 284. st. 5. važećeg Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 117/03).

Revizija prvotужiteljice u odnosu na pobijani odbijajući dio drugostupanjske presude u odnosu na drugotужenika, kojim se pobija dio drugostupanjske presude u iznosu od 73.326,48 kn, nije dopuštena, a također nije dopuštena revizija drugotужenika u odnosu na dosuđujući dio drugostupanjske presude, budući da su pobijani dijelovi drugostupanjske presude ispod limita od 100.000,00 kn potrebnog za dopuštenost revizije. Novelirana odredba čl. 382. st. 2. ZPP primjenjuje se s obzirom na odredbu čl. 10. st. 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku iz 1999. godine, budući da je drugostupanjska presuda donesena nakon stupanja na snagu navedenog zakona, tj. 8. svibnja 2000. godine, a za dopuštenost revizije potrebno je da vrijednost pobijanog dijela pravomoćne presude prelazi iznos od 100.000,00 kn.

U odnosu na pobijani dio drugostupanjske presude kojim je tužbeni zahtjev odbijen u odnosu na prvotужenika, drugotужeni kao suparničar nema pravnog interesa za izjavljivanje revizije s obzirom da su tuženici u ovom sporu obični suparničari – solidarni dužnici iz ugovora o osiguranju (čl. 200. ZPP), pa je iz tog razloga revizija drugotужenika u odnosu na odbijajući dio drugostupanjske presude u odnosu na prvotужenika nedopuštena.

Stoga je u odnosu na navedene pobijane dijelove drugostupanjske presude Vrhovni sud Republike Hrvatske reviziju prvotужiteljice i drugotужenika odbacio kao nedopuštene primjenom odredbe čl. 392. ZPP.

U odnosu na prvotужenika reviziju tužiteljice ocijenio je kao osnovanu, jer su nižestupanjski sudovi zbog pogrešnog pravnog pristupa propustili utvrditi je li tužiteljica s obzirom na policu obaveznog osiguranja sklopljenog između prvotужenika i drugotужenika bila treća osoba u vezi sa štetnim događajem koji se zbio dana 7. rujna 1997. godine. Naime, nižestupanjski sudovi su ocijenili da prvotужiteljica, koja je sjedila na gumenoj napravi u obliku banane i koja je užetom bila privezana za brodicu (gliser), vlasništvo drugotужenika, koja je na motorni pogon i registrirana za šport i razonodu, nije bila treća osoba. Pri tome su se sudovi nižeg stupnja pozvali na odredbu čl. 104. st. 1. i 2. Zakona o osiguranju ("Narodne novine", broj 46/97) u kojima je navedeno da je vlasnik, odnosno korisnik brodice na motorni pogon registrirane za šport i razonodu, upisane u očevidnik brodica, dužan osigurati se od odgovornosti za štete koju brodica može nanijeti trećim osobama zbog tjelesne ozljede, oštećenja

zdravlja ili smrti. Osobe koje se prevoze brodicom na motorni pogon iz st. 1. ovoga članka ne smatraju se trećim osobama u smislu ovoga Zakona.

Navedenim propisom nije regulirano tko se smatra trećom osobom, već Pomorski zakonik ("Narodne novine", broj 17/94, 74/94 i 43/96) u odredbama koje govore o ugovoru o pomorskom osiguranju u Glavi IV. odredbi čl. 697. st. 5. navodi da se pod trećim osobama prema ovoj Glavi Zakonika razumijevaju osobe koje nisu subjekti ugovora o osiguranju. Stoga je u smislu citirane odredbe trebalo utvrditi, a eventualno i utvrđivanjem sadržaja ugovora na koji se odnosi polica osiguranja, smatra li se prvotužiteljica u smislu Ugovora o pomorskom osiguranju trećom osobom s obzirom na način kako je vršen prijevoz prvotužiteljice i na sam štetni događaj.

Iz opisanih razloga Vrhovni sud Republike Hrvatske ukinuo je nižestupajnske presude u dijelu u kojem je odbijen tužbeni zahtjev u odnosu na prvotuženika i predmet vratio prvostupajnskom sudu na ponovno suđenje o ukinutom dijelu nižestupajnskih presuda.

U nastavku postupka prvostupajnski sud treba utvrditi sadržaj ugovora iz police osiguranja i radi li se o obaveznom osiguranju iz Ugovora o pomorskom osiguranju, te je li prvotužiteljica u smislu važećih propisa treća osoba kojoj pripada pravo na nadoknadu prouzročene štete od strane osiguravatelja drugotuženika.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni suradnik
Jadranski zavod HAZU

Summary:

*INSURANCE AGAINST LIABILITY FOR LOSSES CAUSED BY BOATS
REGISTERED FOR SPORT AND RECREATION TO THIRD PARTIES*

Owners of boats registered for sport and recreation, which are registered in the boat record book are obliged to take out insurance against liability for losses that may be caused to third parties as a result of personal injuries, health impairment or death. Persons carried by boats are not deemed to be third parties within the meaning of the Insurance Act.